

شکاف دینی در خانواده ها و راه مواجهه با آن در گفت و گو با حجت الاسلام آراسته

رفتار غلط، پاسخ غلط ندارد

خودش را طلبه ساده ای در گوشه ای از ایران معرفی می کند که سال ها است دغدغه اولش فرهنگ و دین است؛ طلبه ای که با بیان و پرداختن به موضوعاتی فرهنگی و اعتقادی رایج جامعه در شبکه اجتماعی اش، آن هم به زبانی ساده، قابل درک و دلنشین، مخاطبان بسیار زیادی پیدا کرده است و این طور که همراهانش در صفحه شخصی اش می نویسند، توانسته است تأثیری هرچند کوچک در بروز رفتارهای دینی آنها به خصوص جوانان داشته باشد.

همین بهانه خوبی بود تا با محمدرضا جوان آراسته، درباره شکل گیری اختلاف نظرهای دینی بین خانواده ها و چگونگی رفتار درست با این اتفاق همکلام شویم؛ پدیده ای که امروز کمتر خانواده ای است که درگیرش نشده باشد و به دنبال راه حل کوتاه و موثر برای حل آن نباشد. البته که حاج آقا آراسته معتقد است راه حل نمی تواند هم سریع باشد و هم موثر؛ بلکه این زمان است که حلال خیلی از مشکلات خواهد بود.

نرگس خاتمی زاده

روزنامه نگار

خلاصه این که پیش از اقدام برای هر کاری، این را بدانیم که ما از میانه قصه وارد شده ایم و با توجه به همین موضوع حیاتی، حتما مدل رفتاری مان سنجیده تر خواهد بود.

❁ **حالا فرض کنیم که بالاخره با این اتفاق روبه رو شده ایم؛ چه می شود کرد؟ مدارا؟ غضب؟ نسخه دین برای چنین مواقعی چیست؟**

واقعیت این است که ما در فضای تربیتی، نمی توانیم یک نسخه واحد به همه آدم ها بدهیم و بگوییم همین را اجرایی کن. هر خانواده ای فارغ از درست و غلطی فرهنگ و رفتارش، یک مدل تربیتی خاص داشته که باید در همان چهارچوب عمل کرد. مثلا یکی آزادی زیادی به فرزندش داده و دیگری محدودیت زیادی برقرار کرده است؛ پس اگر بخواهیم یک نسخه واحد ارائه بدهیم، یعنی یک راه حل مشترک به هر دوی اینها که عملا ممکن نیست. بنابراین هرچه که می گوییم، باید پیش از هر چیز، وارد بافت فرهنگی خانواده شود و مطابق چهارچوب های آنها تغییر کند و سپس اجرایی شود.

❁ **حالا و با چنین پیش فرضی، ما با موردی مواجه هستیم که این پسر یا این دختر به انجام رفتارهای ضد ارزش روی آورده است؛ مثلا با دختری که نمی خواهد حجاب داشته باشد باید چه کار کنیم؟**

بدترین کاری که می توانیم بکنیم این است که برخورد قهری و جدی داشته باشیم. قهر، دعوا، تشر و بدتر از همه اینها طرد کردن، بدترین و بی نتیجه ترین رفتاری است که در چنین مواقعی می توانیم از خودمان نشان دهیم.

❁ **والدین و بزرگ ترها مخالفت و اعتراض خودشان را چطور نشان بدهند؟**

ما یک موضوع مهم را باید بدانیم و آن هم این است که اگر فرزند من، رفتار و عملی خلاف ارزش های دین که خانواده به آن پایبند است انجام می دهد، یک جامعه حمایتگر بیرون از محیط خانواده دارد که از این رفتار او حمایت می کند. حالا اگر من با او خشمگینانه رفتار و او را طرد کنم، اتفاقی که در نهایت افتاده است این که او را از محیط اثرپذیری خانه دور کردم و به همان محیط اثرپذیر بیرون فرستادم.

در واقع بدترین کار این است که نوجوان و جوان از جایگاهی که در خانه و خانواده و بین پدر و مادر دارد، رانده شود و به جای دیگری پناه ببرد؛ جایی که ارزش هایش با ما متفاوت است.

❁ **اولین سوال ما درباره وقتی است که تفاوت نگاه اعتقادی بین برخی اعضای خانواده زیاد می شود؛ در چنین مواقعی واکنش ما به عنوان والد چه باید باشد؟**

این موضوع خیلی عجیب و غریب و دوری نیست که ممکن است ما یک روزی با سرکشی های نوجوان مان در خانواده روبه رو شویم. این که به سادگی مخالفتش را با موضوعی که در خانواده ارزش است اعلام کند؛ یا در حالتی دیگر، بیان و اعلام بلندی وجود نداشته باشد اما ما ببینیم آن رفتاری که شرع و عرف و فرهنگ خانواده از آن انتظار دارد را انجام نمی دهد.

اما پیش از این که دست به هرکار و هررفتار و تصمیمی بزنیم، باید این را بگوییم که در چنین شرایطی، خانواده از نیمه راه وارد شده و خیلی از فرصت ها را برای بهبود اوضاع از دست داده است.

❁ **یعنی چه؟**

یعنی به نظر من اگر فرزند خانواده ای امروز به باورهای دینی اعتقاد چندانی ندارد، شاید آن خانواده از ابتدا خیلی مذهبی نبوده یا رفتار درستی نداشته که امروز با چنین پدیده ای روبه رو می شود. در واقع والدین پیش از مواجه شدن با این اتفاق، حتما یک سری از کارها را به درستی انجام نداده که امروز کار به اینجا رسیده است.

❁ **پس چرا پسر حضرت نوح چنین سرنوشتی داشت؟ او که پسر پیامبر خدا بود؟**

درباره پسر حضرت نوح، موضوع به مادرش برمی گردد. جالب است بدانید که خداوند در قرآن، زمانی که می خواهد مثالی برای نمونه کافرها بزند، دو نفر را مثال می زند که هر دو مادرند؛ یکی همسر حضرت لوط و یکی همسر حضرت نوح. درست است که حضرت نوح هم نقش تربیتی داشته است ولی چه کسی است منکر این موضوع شود که بچه ها غالبا تحت تأثیر تربیت مادر هستند؟ قدرت عاطفی بیشتر مادر و زمان بیشتری که او با بچه می گذراند، می تواند در رفتار بچه تأثیرگذار باشد.

❁ **در نهایت منظورتان این است که اگر در سنین کمتر، به چنین روزی فکر کنیم، می توانیم جلوی پیشامد آن را بگیریم؟**

بله همین طور است. شخصا فکر می کنم که اگر کسی هنوز به چنین چالشی برنخورده است، می تواند از وقوع آن پیشگیری کند یا این که بداند در دوران نهفتگی این چالش با فرزندش است و ممکن است بروز پیدا کند؛ پس قبل از روبه رو شدن با آن چاره ای برایش بیندیشد.

